

金剛般若波羅蜜經

姚秦三藏法師鳩摩羅什譯

南無本師釋迦牟尼佛

目 录

● 起诵仪	- 1 -
香赞	- 1 -
净身业真言	- 1 -
净口业真言	- 1 -
净意业真言	- 1 -
净三业真言	- 2 -
安土地真言	- 2 -
普供养真言	- 2 -
奉请八金刚	- 2 -
奉请四菩萨	- 3 -
发愿文	- 3 -
云何梵	- 3 -
开经偈	- 4 -
金刚般若波罗蜜经	- 5 -
● 结诵仪	- 30 -
般若无尽藏真言	- 30 -
金刚心真言	- 30 -
补阙真言	- 30 -
补阙圆满真言	- 30 -
普回向真言	- 31 -
经赞	- 31 -
回向偈	- 31 -
回向偈	- 32 -
回向	- 33 -

● 起诵仪

xiāngzàn 香赞

lú xiāngzhà ruò fǎ jiè méngxūn zhū fó hǎi huì xī yáowén suí chù
炉香乍爇。法界蒙薰。诸佛海会悉遥闻。随处
jié xiángyún chéng yì fāng yīn zhū fó xiàncuánshēn
结祥云。诚意方殷。诸佛现全身。

ná mó xiāngyún gài pú sà mó hē sà
南无香云盖菩萨摩诃萨 (三称)

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛 (三称)

jìngshēn yè zhēnyán 净身业真言

ōng xiū duō lì xiū duō lì xiū mó lì xiū mó lì sà pó hē
唵。修哆唎。修哆唎。修摩唎。修摩唎。萨婆诃。
(三遍)

jìngkǒu yè zhēnyán 净口业真言

ōng xiū lì xiū lì mó hē xiū lì xiū xiū lì sà pó hē
唵。修唎修唎。摩诃修唎。修修唎。萨婆诃。
(三遍)

jìng yì yè zhēnyán 净意业真言

ōng wà zhi là dá hē hē hú
唵。鞞日啰怛诃贺斛。(三遍)

jìngsān yè zhēnyán
净三业真言

ōng suō wá pó wá shú tuó suō wá dá mó suō wá pó wá shú dù
唵。娑嚩。婆嚩秫驮。娑嚩达摩娑嚩。婆嚩秫度
hàn
憾。(三遍)

ān tǔ dì zhēnyán
安土地真言

ná mó sānmǎnduō mǔ tuónán ōng dù lū dù lū dì wěi suō pó
南无三满哆。母驮喃。唵度噜度噜。地尾。娑婆
hē
诃。(三遍)

pǔ gòngyǎngzhēnyán
普供养真言

ōng yé yé nǎng sān pó wá wà zhi là hú
唵。诃诃曩。三婆嚩。鞞日啰斛。(三遍)

fèngqǐng bā jīn gāng
奉请八金刚

fèngqǐng qīngchú zāi jīn gāng
奉请 青除灾金刚

fèngqǐng pì dú jīn gāng
奉请 辟毒金刚

fèngqǐng huáng suí qiú jīn gāng
奉请 黄随求金刚

fèngqǐng bái jìng shuǐ jīn gāng
奉请 白净水金刚

fèngqǐng chì shēng huǒ jīn gāng
奉请 赤声火金刚

fèngqǐng dìng chí zāi jīn gāng
奉请 定持灾金刚

fèngqǐng zǐ xián jīn gāng
奉请 紫贤金刚

fèngqǐng dà shén jīn gāng
奉请 大神金刚

fèngqǐng sì pú sà
奉请四菩萨

fèngqǐng jīn gāngjuàn pú sà
奉请 金刚眷菩萨

fèngqǐng jīn gāngsuǒ pú sà
奉请 金刚索菩萨

fèngqǐng jīn gāng ài pú sà
奉请 金刚爱菩萨

fèngqǐng jīn gāng yǔ pú sà
奉请 金刚语菩萨

fā yuànwén
发愿文

qǐ shǒu sān jiè zūn guī yī shí fāng fó
稽首三界尊 归依十方佛

wǒ jīn fā hóng yuàn chí cǐ jīn gāng jīng
我今发宏愿 持此金刚经

shàngbào sì chóng ēn xià jì sān tú kǔ
上报四重恩 下济三涂苦

ruò yǒu jiàn wén zhě xī fā pú tí xīn
若有见闻者 悉发菩提心

jìn cǐ yī bào shēn tóngshēng jí lè guó
尽此一报身 同生极乐国

yún hé fàn
云何梵

yún hé dé chángshòu jīn gāng bú huài shēn
云何得长寿 金刚不坏身

fù yǐ hé yīn yuán dé dà jiān gù lì
复以何因缘 得大坚固力

yún hé yú cǐ jīng jiū jìng dào bǐ àn
云何于此经 究竟到彼岸

yuàn fó kāi wēi mì guǎngwèizhòngshēngshuō
愿佛开微密 广为众生说

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛 (三称)

ná mó qí yuán huì shàng fó pú sà
南无祇园会上佛菩薩 (三称)

kāi jīng jì
开经偈

wú shàng shēn shēn wēi miào fǎ bǎi qiān wàn jié nán zāo yù
无上甚深微妙法 百千万劫难遭遇
wǒ jīn jiàn wén dé shòu chí yuàn jiě rú lái zhēn shí yì
我今见闻得受持 愿解如来真实义

jīn gāng bō rě bō luó mì jīng
金 刚 般 若 波 罗 蜜 经

yáo qín sān zàng fǎ shī jiū mó luó shí yì
姚秦三藏法师鸠摩罗什译

fǎ huì yīn yóu fēn dì yī
法 会 因 由 分 第 一

rú shì wǒ wén yī shí fó zài shè wèi guó qí shù jī gū dú
如是我闻：一时，佛在舍卫国祇树给孤独
yuán yǔ dà bǐ qiū zhòng qiān èr bǎi wǔ shí rén jù ěr shí shì
园，与大比丘众，千二百五十人俱。尔时，世
zūn shí shí zhuó yī chí bō rù shè wèi dà chéng qǐ shí yú qí chéng
尊食时，著衣持钵，入舍卫大城乞食。于其城
zhōng cì dì qǐ yǐ huán zhì běn chù fàn shí qì shōu yī bō
中，次第乞已，还至本处。饭食讫，收衣钵，
xǐ zú yǐ fū zuò ér zuò
洗足已，敷座而坐。

shàn xiàn qǐ qǐng fēn dì èr
善 现 启 请 分 第 二

shí zhǎng lǎo xū pú tí zài dà zhòng zhōng jí cóng zuò qǐ
时，长老须菩提，在大众中，即从座起，
piān tǎn yòu jiān yòu xī zhuó dì hé zhǎng gōng jìng ér bó fó yán
偏袒右肩，右膝著地，合掌恭敬，而白佛言：
xī yǒu shì zūn rú lái shàn hù niàn zhū pú sà shàn fù zhǔ zhū
“希有，世尊！如来善护念诸菩萨，善付嘱诸
pú sà shì zūn shàn nán zǐ shàn nǚ rén fā ā nòu duō luó
菩萨。世尊，善男子、善女人，发‘阿耨多罗
sān miǎo sān pú tí xīn yīng yún hé zhù yún hé xiáng fú qí xīn
三藐三菩提’心，应云何住？云何降伏其心？”

fó yán shàn zāi shàn zāi xū pú tí rú rǔ suǒ shuō
佛言：“善哉！善哉！须菩提，如汝所说，
rú lái shàn hù niàn zhū pú sà shàn fù zhǔ zhū pú sà rǔ jīn dì tīng
如来善护念诸菩萨，善付嘱诸菩萨。汝今谛听，

dāng wéi nǚ shuō shàn nán zǐ shàn nǚ rén fā ā nòuduō luó sān
当为汝说。善男子、善女人，发‘阿耨多罗三
miǎosān pú tí xīn yīng rú shì zhù rú shì xiáng fú qí xīn
藐三菩提’心，应如是住，如是降伏其心。”

wěi rán shì zūn yuàn yào yù wén
“唯然，世尊。愿乐欲闻。”

dà shèngzhèngzōng fēn dì sān 大乘正宗分第三

fó gào xū pú tí zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì xiáng fú
佛告须菩提：“诸菩萨摩诃萨，应如是降伏
qí xīn suǒ yǒu yí qiè zhòngshēng zhī lèi ruò luǎnshēng ruò tāi shēng
其心：‘所有一切众 生之类，若卵 生、若胎 生、
ruò shī shēng ruò huàshēng ruò yǒu sè ruò wú sè ruò yǒuxiǎng
若湿 生、若化 生、若有色、若无色，若有想、
ruò wú xiǎng ruò fēi yǒuxiǎng fēi wú xiǎng wǒ jiē lìng rù wú yú niè pán
若无 想、若非有 想非无 想，我皆令入无余涅槃，
ér miè dù zhī rú shì miè dù wú liàng wú shù wú biānzhòngshēng
而灭度之。如是灭度无量、无数、无边 众 生，
shí wú zhòngshēng dé miè dù zhě hé yǐ gù xū pú tí ruò pú
实无 众 生，得灭度者。’何以故？须菩提，若菩
sà yǒu wǒ xiàng rén xiàng zhòngshēng xiàng shòuzhě xiàng jí fēi
萨有我相、人相、众 生相、寿者相，即非
pú sà
菩萨。”

miào héng wú zhù fēn dì sì 妙行无住分第四

fù cì xū pú tí pú sà yú fǎ yīng wú suǒ zhù xíng
“复次，须菩提，菩萨于法，应无所住，行
yú bù shī suǒ wèi bú zhù sè bù shī bú zhùshēng xiāng wèi
于布施。所谓不住色布施，不住声、香、味、
chù fǎ bù shī xū pú tí pú sà yīng rú shì bù shī bú zhù yú
触、法布施。须菩提，菩萨应如是布施：不住于
xiàng hé yǐ gù ruò pú sà bú zhù xiàng bù shī qí fú dé bù kě
相。何以故？若菩萨不住相布施，其福德不可

sī liáng
思量。

xū pú tí yú yì yún hé dōngfāng xū kōng kě sī liáng
“须菩提，于意云何？东方虚空，可思量
fǒu
不？”

fú yě shì zūn
“不也，世尊。”

xū pú tí nán xī běifāng sì wéi shàng xià xū kōng
“须菩提，南西北方、四维、上下虚空，
kě sī liángfǒu
可思量不？”

fú yě shì zūn
“不也，世尊。”

xū pú tí pú sà wú zhùxiàng bù shī fú dé yì fù rú shì
“须菩提，菩萨无住相布施，福德亦复如是，
bù kě sī liáng xū pú tí pú sà dàn yīng rú suǒjiàozhù
不可思量。须菩提，菩萨但应如所教住。”

rú lǐ shí jiàn fēn dì wǔ
如理实见分第五

xū pú tí yú yì yún hé kě yǐ shēnxiàng jiàn rú lái
“须菩提，于意云何？可以身相见如来
fǒu
不？”

fú yě shì zūn bù kě yǐ shēnxiàng dé jiàn rú lái hé yǐ
“不也，世尊。不可以身相得见如来。何以
gù rú lái suǒshuōshēnxiàng jí fēi shēnxiàng
故？如来所说身相，即非身相。”

fó gào xū pú tí fán suǒyǒuxiàng jiē shì xū wàng ruò jiàn
佛告须菩提：“凡所有相，皆是虚妄。若见
zhūxiàng fēi xiàng zé xiàn rú lái
诸相非相，则见如来。”

zhèng xìn xī yǒufēn dì liù

正信希有分第六

xū pú tí bó fó yán shì zūn pō yǒuzhòngshēng dé wén
须菩提白佛言：“世尊，颇有众生，得闻

rú shì yánshuōzhāng jù shēng shí xìn fǒu
如是言说章句，生实信不？”

fó gào xū pú tí mò zuò shì shuō rú lái mièhòu hòu wǔ
佛告须菩提：“莫作是说。如来灭后，后五

bǎi suì yǒu chí jiè xiū fú zhě yú cǐ zhāng jù néngshēng xìn xīn
百岁，有持戒修福者，于此章句，能生信心，

yǐ cǐ wéi shí dāng zhī shì rén bù yú yì fó èr fó sān sì
以此为实，当知是人，不于一佛、二佛、三、四、

wǔ fó ér zhòngshàngēn yǐ yú wú liàngqiānwàn fó suǒ zhòngzhū
五佛，而种善根；已于无量千万佛所，种诸

shàngēn wén shì zhāng jù nǎi zhì yí niànshēngjìng xìn zhě xū pú
善根。闻是章句，乃至一念生净信者，须菩

tí rú lái xī zhī xī jiàn shì zhūzhòngshēng dé rú shì wú liàng fú
提，如来悉知悉见，是诸众生，得如是无量福

dé hé yǐ gù shì zhūzhòngshēng wú fù wǒ xiàng rén xiàng
德。何以故？是诸众生，无复我相、人相、

zhòngshēngxiàng shòuzhěxiàng wú fǎ xiàng yì wú fēi fǎ xiàng
众生相、寿者相，无法相，亦无非法相。

hé yǐ gù shì zhūzhòngshēng ruò xīn qǔ xiàng zé wéizhuó wǒ
何以故？是诸众生，若心取相，则为著我、

rén zhòngshēng shòuzhě ruò qǔ fǎ xiàng jí zhuó wǒ rén
人、众生、寿者；若取法相，即著我、人、

zhòngshēng shòuzhě hé yǐ gù ruò qǔ fēi fǎ xiàng jí zhuó wǒ
众生、寿者。何以故？若取非法相，即著我、

rén zhòngshēng shòuzhě shì gù bù yīng qǔ fǎ bù yīng qǔ fēi fǎ
人、众生、寿者。是故不应取法，不应取非法。

yǐ shì yì gù rú lái chángshuō rǔ děng bì qiū zhī wǒ shuō fǎ
以是义故，如来常说：‘汝等比丘，知我说法，

rú fá yù zhě fǎ shàngyīngshě hé kuàng fēi fǎ
如筏喻者，法尚应舍，何况非法？’”

wú dé wú shuō fēn dì qī
无得无说分第七

xū pú tí yú yì yún hé rú lái dé ā nòuduō luó sān
“须菩提，于意云何？如来得‘阿耨多罗三
miǎosān pú tí yé rú lái yǒusuǒshuō fǎ yé
藐三菩提’耶？如来有所说法耶？”

xū pú tí yán rú wǒ jiě fó suǒshuō yì wú yǒudìng fǎ míng
须菩提言：“如我解佛所说义，无有定法名
ā nòuduō luó sān miǎosān pú tí yì wú yǒudìng fǎ rú lái kě
‘阿耨多罗三藐三菩提’，亦无有定法如来可
shuō hé yǐ gù rú lái suǒshuō fǎ jiē bù kě qǔ bù kě shuō
说，何以故？如来所说法，皆不可取，不可说，
fēi fǎ fēi fēi fǎ suǒ yǐ zhě hé yī qiè xián shèng jiē yǐ wú wéi
非法，非非法。所以者何？一切贤圣，皆以无为
fǎ ér yǒuchābié
法而有差别。”

yī fǎ chūshēng fēn dì bā
依法出生分第八

xū pú tí yú yì yún hé ruò rén mǎnsānqiān dà qiān shì
“须菩提，于意云何？若人满三千大千世
jiè qī bǎo yǐ yòng bù shī shì rén suǒ dé fú dé nìngwéiduōfǒu
界七宝，以用布施，是人所得福德，宁为多不？”

xū pú tí yán shènduō shì zūn hé yǐ gù shì fú dé
须菩提言：“甚多，世尊。何以故？是福德
jí fēi fú dé xìng shì gù rú lái shuō fú dé duō
即非福德性，是故如来说福德多。”

ruò fù yǒurén yú cǐ jīngzhōng shòu chí nǎi zhì sì jù jì
“若复有人，于此经中，受持乃至四句偈
děng wèi tā rénshuō qí fú shèng bǐ hé yǐ gù xū pú tí
等，为他人说，其福胜彼。何以故？须菩提，
yī qiè zhū fó jí zhū fó ā nòuduō luó sān miǎosān pú tí fǎ jiē
一切诸佛及诸佛‘阿耨多罗三藐三菩提’法，皆
cóng cǐ jīngchū xū pú tí suǒwèi fó fǎ zhě jí fēi fó fǎ
从此经出。须菩提，所谓佛法者，即非佛法。”

yí xiàng wú xiàng fēn dì jiǔ
一相无相分第九

xū pú tí yú yì yún hé xū tuó huán néng zuò shì niàn
“须菩提，于意云何？须陀洹能作是念：

wǒ dé xū tuó huán guǒ fǒu
‘我得须陀洹果不？’”

xū pú tí yán fú yě shì zūn hé yǐ gù xū tuó huán
须菩提言：“不也，世尊。何以故？须陀洹

míng wéi rù liú ér wú suǒ rù bù rù sè shēng xiāng wèi
名为入流，而无所入。不入色、声、香、味、
chù fǎ shì míng xū tuó huán
触、法，是名须陀洹。”

xū pú tí yú yì yún hé sī tuó hán néng zuò shì niàn
“须菩提，于意云何？斯陀含能作是念：

wǒ dé sī tuó hán guǒ fǒu
‘我得斯陀含果不？’”

xū pú tí yán fú yě shì zūn hé yǐ gù sī tuó hán míng
须菩提言：“不也，世尊。何以故？斯陀含名

yì wǎng lái ér shí wú wǎng lái shì míng sī tuó hán
一往来，而实无往来，是名斯陀含。”

xū pú tí yú yì yún hé ā nà hán néng zuò shì niàn
“须菩提，于意云何？阿那含能作是念：

wǒ dé ā nà hán guǒ fǒu
‘我得阿那含果不？’”

xū pú tí yán fú yě shì zūn hé yǐ gù ā nà hán míng
须菩提言：“不也，世尊。何以故？阿那含名

wéi bù lái ér shí wú bù lái shì gù míng ā nà hán
为不来，而实无不来，是故名阿那含。”

xū pú tí yú yì yún hé ā luó hàn néng zuò shì niàn
“须菩提，于意云何？阿罗汉能作是念：

wǒ dé ā luó hàn dào fǒu
‘我得阿罗汉道不？’”

xū pú tí yán fú yě shì zūn hé yǐ gù shí wú yǒu fǎ
须菩提言：“不也，世尊。何以故？实无有法

míng ā luó hàn shì zūn ruò ā luó hàn zuò shì niàn wǒ dé ā luó
名阿罗汉。世尊，若阿罗汉作是念：‘我得阿罗

hàndào jí wéizhuówǒ rén zhòngshēng shòuzhě shì zūn
汉道。’即为著我、人、众生、寿者。世尊，
fó shuōwǒ dé wú zhèngsānmèi rénzhōng zuì wéi dì yī shì dì yī lí
佛说我得无净三昧，人中最为第一，是第一离
yù ā luó hàn shì zūn wǒ bú zuò shì niàn wǒ shì lí yù ā luó
欲阿罗汉。世尊，我不作是念：‘我是离欲阿罗
hàn shì zūn wǒ ruò zuò shì niàn wǒ dé ā luó hàn dào shì
汉’。世尊，我若作是念：‘我得阿罗汉道。’世
zūn zé bù shuō xū pú tí shì yào ā lán nà héng zhě yǐ xū pú tí
尊则不说须菩提是‘乐阿兰那行’者，以须菩提
shí wú suǒ xíng ér míng xū pú tí shì yào ā lán nà héng
实无所行，而名须菩提是‘乐阿兰那行’。”

zhuāngyánjìng tǔ fēn dì shí
庄严净土分第十

fó gào xū pú tí yú yì yún hé rú lái xī zài rán dēng fó
佛告须菩提：“于意云何？如来昔在然灯佛
suǒ yú fǎ yǒu suǒ dé fǒu
所，于法有所得不？”

fú yě shì zūn rú lái zài rán dēng fó suǒ yú fǎ shí wú
“不也，世尊。如来在然灯佛所，于法实无
suǒ dé
所得。”

xū pú tí yú yì yún hé pú sà zhuāngyán fó tǔ fǒu
“须菩提，于意云何？菩萨庄严佛土不？”

fú yě shì zūn hé yǐ gù zhuāngyán fó tǔ zhě jí
“不也，世尊。何以故？庄严佛土者，即
fēi zhuāngyán shì míngzhuāngyán
非庄严，是名庄严。”

shì gù xū pú tí zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì shēng
“是故，须菩提，诸菩萨摩诃萨，应如是生
qīngjìng xīn bù yīngzhù sè shēng xīn bù yīngzhù shēng xiāng wèi
清净心：‘不应住色生心，不应住声、香、味、
chù fǎ shēng xīn yīng wú suǒ zhù ér shēng qí xīn
触、法生心，应无所住而生其心。’”

xū pú tí pì rú yǒu rén shēn rú xū mí shān wáng yú
“须菩提，譬如有人，身如须弥山王，于

yì yún hé shì shēnwéi dà fǒu
意云何？是身为大不？”

xū pú tí yán shèn dà shì zūn hé yǐ gù fó shuō fēi
须菩提言：“甚大，世尊。何以故？佛说非

shēn shì míng dà shēn
身，是名大身。”

wúwéi fú shèngfēn dì shí yī
无为福胜分第十一

xū pú tí rú héng hé zhōngsuǒyǒushā shù rú shì shāděng
“须菩提，如恒河中所有沙数，如是沙等

héng hé yú yì yún hé shì zhūhéng hé shā nìngwéiduōfǒu
恒河，于意云何？是诸恒河沙，宁为多不？”

xū pú tí yán shènduō shì zūn dànzhūhéng hé shàng
须菩提言：“甚多，世尊。但诸恒河，尚

duō wú shù hé kuàng qí shā
多无数，何况其沙？”

xū pú tí wǒ jīn shí yángào rǔ ruò yǒu shànánán zǐ shàn
“须菩提，我今实言告汝：若有善男子、善

nǚ rén yǐ qī bǎomǎn ěr suǒhéng hé shā shù sānqiān dà qiān shì jiè
女人，以七宝满尔所恒河沙数三千大千世界，

yǐ yòng bù shī dé fú duōfǒu
以用布施，得福多不？”

xū pú tí yán shènduō shì zūn
须菩提言：“甚多，世尊。”

fó gào xū pú tí ruò shànánán zǐ shàn nǚ rén yú cǐ jīng
佛告须菩提：“若善男子、善女人，于此经

zhōng nǎi zhì shòu chí sì jù jì děng wèi tā rén shuō ér cǐ fú dé
中，乃至受持四句偈等，为他人说，而此福德，

shèngqián fú dé
胜前福德。”

zūnzhòngzhèngjiàofēn dì shí èr
尊重正教分第十二

fù cì xū pú tí suí shuō shì jīng nǎi zhì sì jù jì děng
“复次，须菩提，随说是经，乃至四句偈等，

dāng zhī cǐ chù yí qiè shì jiāntiān rén ā xiū luó jiē yīnggòng
当知此处，一切世间天、人、阿修罗，皆应供
yǎng rú fó tǎ miào hé kuàngyǒurén jìn néngshòu chí dú sòng xū
养，如佛塔庙。何况有人尽能受持读诵。须
pú tí dāng zhī shì rén chéng jiù zuì shàng dì yī xī yǒu zhī fǎ ruò
菩提，当知是人，成就最上第一希有之法。若
shì jīng diǎnsuǒ zài zhī chù jí wéiyǒu fó ruò zūnzhòng dì zǐ
是经典所在之处，即为有佛，若尊重弟子。”

rú fǎ shòu chí fēn dì shí sān
如法受持分第十三

ěr shí xū pú tí bó fó yán shì zūn dāng hé míng cǐ jīng
尔时，须菩提白佛言：“世尊，当何名此经？

wǒ děng yún hé fèng chí
我等云何奉持？”

fó gào xū pú tí shì jīng míng wéi jīn gāng bō rě bō luó mì
佛告须菩提：“是经名为《金刚般若波罗蜜》，

yǐ shì míng zì rǔ dāng fèng chí suǒ yǐ zhě hé xū pú tí fó
以是名字，汝当奉持。所以者何？须菩提，佛

shuō bō rě bō luó mì jí fēi bō rě bō luó mì shì míng
说‘般若波罗蜜’，即非‘般若波罗蜜’，是名

bō rě bō luó mì
‘般若波罗蜜’。”

xū pú tí yú yì yún hé rú lái yǒu suǒ shuō fǎ fǒu
“须菩提，于意云何？如来有所说法不？”

xū pú tí bó fó yán shì zūn rú lái wú suǒ shuō
须菩提白佛言：“世尊，如来无所说。”

xū pú tí yú yì yún hé sān qiān dà qiān shì jiè suǒ yǒu
“须菩提，于意云何？三千大千世界所有

wēi chén shì wéi duō fǒu
微尘，是为多不？”

xū pú tí yán shènduō shì zūn
须菩提言：“甚多，世尊。”

xū pú tí zhū wēi chén rú lái shuō fēi wēi chén shì míng
“须菩提，诸微尘，如来说非微尘，是名

wēi chén rú lái shuō shì jiè fēi shì jiè shì míng shì jiè xū pú
微尘。如来说世界，非世界，是名世界。须菩

tí yú yì yún hé kě yǐ sān shí èr xiàng jiàn rú lái fǒu
提，于意云何？可以‘三十二相’见如来不？”

fú yě shì zūn bù kě yǐ sān shí èr xiàng dé jiàn rú
“不也，世尊。不可以‘三十二相’得见如

lái hé yǐ gù rú lái shuō sān shí èr xiàng jí shì fēi xiàng
来。何以故？如来说‘三十二相’，即是非相，

shì míng sān shí èr xiàng
是名‘三十二相’。”

xū pú tí ruò yǒu shàn nán zǐ shàn nǚ rén yǐ héng hé
“须菩提，若有善男子、善女人，以恒河

shā děng shēn mìng bù shī ruò fù yǒu rén yú cǐ jīng zhōng nǎi zhì shòu
沙等身命布施，若复有人，于此经中，乃至受

chí sì jù jì děng wèi tā rén shuō qí fú shènduō
持四句偈等，为他人说，其福甚多。”

lí xiàng jì miè fēn dì shí sì 离相寂灭分第十四

ěr shí xū pú tí wén shuō shì jīng shēn xiè yì qù tì lèi
尔时，须菩提，闻说是经，深解义趣，涕泪

bēi qì ér bó fó yán xī yǒu shì zūn fó shuō rú shì shēn shēn
悲泣，而白佛言：“希有，世尊！佛说如是甚深

jīng diǎn wǒ cóng xī lái suǒ dé huì yǎn wèi céng dé wén rú shì
经典，我从昔来，所得慧眼，未曾得闻，如是

zhī jīng shì zūn ruò fù yǒu rén dé wén shì jīng xìn xīn qīng jìng
之经。世尊，若复有人，得闻是经，信心清净，

zé shēng shí xiàng dāng zhī shì rén chéng jiù dì yī xī yǒu gōng dé
则生实相。当知是人，成就第一希有功德。

shì zūn shì shí xiàng zhě zé shì fēi xiàng shì gù rú lái shuō míng shí
世尊，是实相者，则是非相，是故如来说名实

xiàng
相。

shì zūn wǒ jīn dé wén rú shì jīng diǎn xìn xiè shòu chí
“世尊，我今得闻，如是经典，信解受持，

bù zú wéi nán ruò dāng lái shì hòu wǔ bǎi suì qí yǒu zhòng shēng
不足为难。若当来世，后五百岁，其有众生，

dé wén shì jīng xìn xiè shòu chí shì rén zé wéi dì yī xī yǒu hé yǐ
得闻是经，信解受持，是人则为第一希有。何以

gù cǐ rén wú wǒ xiàng rén xiàng zhòngshēngxiàng shòuzhěxiàng
故？此人无我相、人相、众 生 相、寿者相。

suǒ yǐ zhě hé wǒ xiàng jí shì fēi xiàng rén xiàng zhòngshēngxiàng
所以者何？我相，即是非相；人相、众 生 相、

shòuzhěxiàng jí shì fēi xiàng hé yǐ gù lí yī qiè zhūxiàng zé
寿者相，即是非相。何以故？离一切诸相，则

míngzhū fó
名 诸佛。”

fó gào xū pú tí rú shì rú shì ruò fù yǒu rén dé wén
佛告须菩提：“如是！如是！若复有人，得闻

shì jīng bù jīng bú bù bú wèi dāng zhī shì rénshèn wéi xī yǒu hé yǐ
是经，不惊不怖不畏，当知是人甚为希有。何以

gù xū pú tí rú lái shuō ‘dì yī bō luó mì jí fēi dì
故？须菩提，如来说‘第一波罗蜜’，即非‘第

yī bō luó mì shì míng ‘dì yī bō luó mì’
一波罗蜜’，是名‘第一波罗蜜’。

xū pú tí rěn rǔ bō luó mì rú lái shuō fēi ‘rěn rǔ
“须菩提，‘忍辱波罗蜜’，如来说非‘忍辱

bō luó mì shì míng ‘rěn rǔ bō luó mì’ hé yǐ gù xū pú tí
波罗蜜’，是名‘忍辱波罗蜜’。何以故？须菩提，

rú wǒ xī wéi gē lì wáng gē jié shēn tǐ wǒ yú ěr shí wú wǒ xiàng
如我昔为歌利王割截身体，我于尔时，无我相、

wú rén xiàng wú zhòngshēngxiàng wú shòuzhěxiàng hé yǐ gù wǒ
无人相、无众 生 相、无寿者相。何以故？我

yú wǎng xī jié jié zhī jiě shí ruò yǒu wǒ xiàng rén xiàng zhòngshēng
于往昔节节支解时，若有我相、人相、众 生

xiàng shòuzhěxiàng yīngshēngchēnhèn
相、寿者相，应生嗔恨。

xū pú tí yòuniànguò qù yú wǔ bǎi shì zuò rěn rǔ xiān
“须菩提，又念过去，于五百世，作忍辱仙

rén yú ěr suǒ shì wú wǒ xiàng wú rén xiàng wú zhòngshēngxiàng
人。于尔所世，无我相、无人相、无众 生 相、

wú shòuzhěxiàng shì gù xū pú tí pú sà yīng lí yī qiè xiàng
无寿者相。是故，须菩提，菩萨应离一切相，

fā ā nòuduōluó sānmiǎosān pú tí xīn bù yīngzhù sè shēng xīn
发‘阿耨多罗三藐三菩提’心，不应住色 生 心，

bù yīngzhù shēng xiāng wèi chù fǎ shēng xīn yīngshēng wú suǒ
不应住声、香、味、触、法 生 心，应生无所

zhù xīn ruò xīn yǒuzhù zé wéi fēi zhù shì gù fó shuō pú sà
住心。若心有住，则为非住。是故，佛说：菩萨
xīn bù yīngzhù sè bù shī xū pú tí pú sà wèi lì yì yí qièzhòng
心不应住色布施。须菩提，菩萨为利益一切众
shēng gù yīng rú shì bù shī rú lái shuō yí qiè zhūxiàng jí shì fēi
生故，应如是布施。如来说一切诸相，即是非
xiàng yòushuō yí qiè zhòngshēng jí fēi zhòngshēng
相，又说一切众生，即非众生。

xū pú tí rú lái shì zhēn yǔ zhě shí yǔ zhě rú yǔ zhě
“须菩提，如来是真语者、实语者、如语者、
bù kuáng yǔ zhě bú yì yǔ zhě xū pú tí rú lái suǒ dé fǎ cǐ
不诳语者、不异语者。须菩提，如来所得法，此
fǎ wú shí wú xū xū pú tí ruò pú sà xīn zhù yú fǎ ér xíng bù
法无实无虚。须菩提，若菩萨心住于法，而行布
shī rú rén rù àn zé wú suǒ jiàn ruò pú sà xīn bú zhù fǎ ér
施，如人入暗，则无所见。若菩萨心不住法，而
xíng bù shī rú rén yǒu mù rì guāng míng zhào jiàn zhǒng zhǒng sè
行布施，如人有目，日光明照，见种种色。

xū pú tí dāng lái zhī shì ruò yǒu shàn nán zǐ shàn nǚ
“须菩提，当来之世，若有善男子、善女
rén néng yú cǐ jīng shòu chí dú sòng zé wéi rú lái yǐ fó zhì huì
人，能于此经，受持读诵，则为如来以佛智慧，
xī zhī shì rén xī jiàn shì rén jiē dé chéng jiù wú liàng wú biān gōng
悉知是人，悉见是人，皆得成就无量、无边功
dé dé”

chí jīng gōng dé fēn dì shí wǔ 持经功德分第十五

xū pú tí ruò yǒu shàn nán zǐ shàn nǚ rén chū rì fēn
“须菩提，若有善男子、善女人，初日分，
yǐ héng hé shāděngshēn bù shī zhōng rì fēn fù yǐ héng hé shāděng
以恒河沙等身布施；中日分，复以恒河沙等
shēn bù shī hòu rì fēn yì yǐ héng hé shāděngshēn bù shī rú shì
身布施；后日分，亦以恒河沙等身布施，如是
wú liàng bǎi qiān wàn yì jié yǐ shēn bù shī ruò fù yǒu rén wén cǐ
无量百千万亿劫，以身布施。若复有人，闻此

jīng diǎn xìn xīn bú nì qí fú shèng bǐ hé kuàngshū xiě shòu chí
经典，信心不逆，其福胜彼。何况书写、受持
dú sòng wèi rén jiě shuō
读诵、为人解说。

xū pú tí yǐ yào yán zhī shì jīng yǒu bù kě sī yì bù
“须菩提，以要言之，是经有不可思议、不
kě chēng liáng wú biān gōng dé rú lái wèi fā dà shèng zhě shuō wèi
可称量、无边功德。如来为发大乘者说，为
fā zuì shàng shèng zhě shuō ruò yǒu rén néng shòu chí dú sòng guǎng wèi
发最上乘者说。若有人能受持读诵，广为
rén shuō rú lái xī zhī shì rén xī jiàn shì rén jīe dé chéng jiù bù
人说。如来悉知是人，悉见是人，皆得成就不
kě liáng bù kě chēng wú yǒu biān bù kě sī yì gōng dé rú shì
可量、不可称、无有边、不可思议功德。如是
rén děng zé wéi hè dàn rú lái ā nù duō luó sān miǎo sān pú tí
人等，则为荷担如来‘阿耨多罗三藐三菩提’。
hé yǐ gù xū pú tí ruò yào xiǎo fǎ zhě zhuó wǒ jiàn rén jiàn
何以故？须菩提，若乐小法者，著我见、人见、
zhòng shēng jiàn shòu zhě jiàn zé yú cǐ jīng bù néng tīng shòu dú sòng
众生见、寿者见，则于此经，不能听受读诵，
wèi rén jiě shuō
为人解说。

xū pú tí zài zài chù chù ruò yǒu cǐ jīng yí qiè shì jiān
“须菩提，在在处处，若有此经，一切世间
tiān rén ā xiū luó suǒ yīng gòng yǎng dāng zhī cǐ chù zé wéi
天、人、阿修罗，所应供养。当知此处，则为
shì tǎ jīe yīng gōng jīng zuò lǐ wéi rào yǐ zhū huā xiāng ér sǎn
是塔，皆应恭敬，作礼围绕，以诸华香，而散
qí chù
其处。”

néng jìng yè zhàng fēn dì shí liù
能净业障分第十六

fù cì xū pú tí ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén shòu
“复次，须菩提，若善男子、善女人，受
chí dú sòng cǐ jīng ruò wèi rén qīng jiàn shì rén xiān shì zuì yè yīng duò
持、读诵此经，若为人轻贱，是人先世罪业应堕

è dào yǐ jīn shì rén qīng jiàn gù xiān shì zuì yè zé wéi xiāo miè
恶道，以今世人轻贱故，先世罪业，则为消灭，
dāng dé ā nòu duō luó sān miǎo sān pú tí
当得‘阿耨多罗三藐三菩提’。

xū pú tí wǒ niàn guò qù wú liàng ā sēng qí jié yú rán
“须菩提，我念过去无量阿僧祇劫，于然
dēng fó qián dé zhí bā bǎi sì qiān wàn yì nà yóu tuō zhū fó xī jiē
灯佛前，得值八百四千万亿那由他诸佛，悉皆
gòng yǎng chéng shì wú kōng guò zhě ruò fù yǒu rén yú hòu mò shì
供养承事，无空过者。若复有人，于后末世，
néng shòu chí dú sòng cǐ jīng suǒ dé gōng dé yú wǒ suǒ gòng yǎng zhū
能受持读诵此经，所得功德，于我所供养诸
fó gōng dé bǎi fēn bù jí yī qiān wàn yì fēn nǎi zhì suàn shù pì
佛功德，百分不及一，千万亿分、乃至算数譬
yù suǒ bù néng jí
喻，所不能及。

xū pú tí ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén yú hòu mò shì
“须菩提，若善男子、善女人，于后末世，
yǒu shòu chí dú sòng cǐ jīng suǒ dé gōng dé wǒ ruò jù shuō zhě huò
有受持读诵此经，所得功德，我若具说者，或
yǒu rén wén xīn zé kuáng luàn hú yí bú xìn xū pú tí dāng zhī
有人闻，心则狂乱，狐疑不信。须菩提，当知
shì jīng yì bù kě sī yì guǒ bào yì bù kě sī yì
是经义不可思议，果报亦不可思议。”

jiū jìng wú wǒ fēn dì shí qī 究竟无我分第十七

ěr shí xū pú tí bó fó yán shì zūn shàn nán zǐ shàn
尔时，须菩提白佛言：“世尊，善男子、善
nǚ rén fā ā nòu duō luó sān miǎo sān pú tí xīn yún hé yīng zhù
女人，发‘阿耨多罗三藐三菩提’心，云何应住？
yún hé xiáng fú qí xīn
云何降伏其心？”

fó gào xū pú tí shàn nán zǐ shàn nǚ rén fā ā nòu
佛告须菩提：“善男子、善女人，发‘阿耨
duō luó sān miǎo sān pú tí xīn zhě dāng shēng rú shì xīn wǒ yīng
多罗三藐三菩提’心者，当生如是心：‘我应

miè dù yí qiè zhòngshēng miè dù yí qiè zhòngshēng yǐ ér wú yǒu yí
灭度一切众生，灭度一切众生已，而无有一
zhòngshēng shí miè dù zhě hé yǐ gù xū pú tí ruò pú sà yǒu wǒ
众生实灭度者。’何以故？须菩提，若菩萨有我
xiàng rén xiàng zhòngshēng xiàng shòuzhě xiàng zé fēi pú sà
相、人相、众生相、寿者相，则非菩萨。
suǒ yǐ zhě hé xū pú tí shí wú yǒu fǎ fā ā nòuduō luó sān
所以者何？须菩提，实无有法，发‘阿耨多罗三
miǎosān pú tí xīn zhě
藐三菩提’心者。

xū pú tí yú yì yún hé rú lái yú rán dēng fó suǒ yǒu
“须菩提，于意云何？如来于然灯佛所，有
fǎ dé ā nòuduō luó sān miǎosān pú tí fǒu
法得‘阿耨多罗三藐三菩提’不？”

fú yě shì zūn rú wǒ jiě fó suǒ shuō yì fó yú rán dēng
“不也，世尊。如我解佛所说义，佛于然灯
fó suǒ wú yǒu fǎ dé ā nòuduō luó sān miǎosān pú tí
佛所，无有法得‘阿耨多罗三藐三菩提’。”

fó yán rú shì rú shì xū pú tí shí wú yǒu fǎ rú
佛言：“如是，如是。须菩提，实无有法，如
lái dé ā nòuduō luó sān miǎosān pú tí xū pú tí ruò yǒu fǎ
来得‘阿耨多罗三藐三菩提’。须菩提，若有法
rú lái dé ā nòuduō luó sān miǎosān pú tí zhě rán dēng fó zé
如来得‘阿耨多罗三藐三菩提’者，然灯佛则
bù yǔ wǒ shòu jì rǔ yú lái shì dāng dé zuò fó hào shì jiā
不与我授记：‘汝于来世，当得作佛，号‘释迦
móu ní yǐ shí wú yǒu fǎ dé ā nòuduō luó sān miǎosān pú
牟尼’。’以实无有法，得‘阿耨多罗三藐三菩
tí shì gù rán dēng fó yǔ wǒ shòu jì zuò shì yán rǔ yú lái
提’，是故，然灯佛与我授记，作是言：‘汝于来
shì dāng dé zuò fó hào shì jiā móu ní hé yǐ gù rú
世，当得作佛，号‘释迦牟尼’。’何以故？如
lái zhě jí zhū fǎ rú yì
来者，即诸法如义。

ruò yǒu rén yán rú lái dé ā nòuduō luó sān miǎosān pú
“若有人言：‘如来得‘阿耨多罗三藐三菩
tí xū pú tí shí wú yǒu fǎ fó dé ā nòuduō luó sān miǎo
提’。’须菩提，实无有法，佛得‘阿耨多罗三藐

sān pú tí xū pú tí rú lái suǒ dé ā nòuduō luó sānmiǎosān
三菩提’。须菩提，如来所得‘阿耨多罗三藐三
pú tí yú shì zhōng wú shí wú xū shì gù rú lái shuō yí qiè fǎ
菩提’，于是中无实无虚。是故，如来说一切法
jiē shì fó fǎ xū pú tí suǒ yán yí qiè fǎ zhě jí fēi yí qiè fǎ
皆是佛法。须菩提，所言一切法者，即非一切法，
shì gù míng yí qiè fǎ
是故名一切法。

xū pú tí pì rú rén shēn cháng dà
“须菩提，譬如人身长大。”

xū pú tí yán shì zūn rú lái shuō rén shēn cháng dà zé
须菩提言：“世尊，如来说人身长大，则
wéi fēi dà shēn shì míng dà shēn
为非大身，是名大身。”

xū pú tí pú sà yì rú shì ruò zuò shì yán wǒ dāng
“须菩提，菩萨亦如是，若作是言：‘我当
miè dù wú liàng zhòng shēng zé bù míng pú sà hé yǐ gù xū pú
灭度无量众生。’则不名菩萨。何以故？须菩
tí shí wú yǒu fǎ míng wéi pú sà shì gù fó shuō yí qiè
提，实无有法，名为菩萨。是故，佛说：‘一切
fǎ wú wǒ wú rén wú zhòng shēng wú shòu zhě
法无我、无人、无众生、无寿者’。

xū pú tí ruò pú sà zuò shì yán wǒ dāng zhuāng yán fó
“须菩提，若菩萨作是言：‘我当庄严佛
tǔ shì bù míng pú sà hé yǐ gù rú lái shuō zhuāng yán fó tǔ
土。’是不名菩萨。何以故？如来说庄严佛土
zhě jí fēi zhuāng yán shì míng zhuāng yán
者，即非庄严，是名庄严。”

xū pú tí ruò pú sà tōng dá wú wǒ fǎ zhě rú lái shuō
“须菩提，若菩萨通达无我法者，如来说
míng zhēn shì pú sà
名真是菩萨。”

yì tǐ tóngguān fēn dì shí bā
一体同观分第十八

xū pú tí yú yì yún hé rú lái yǒu ròu yǎn bù
“须菩提，于意云何？如来有肉眼不？”

rú shì shì zūn rú lái yǒu ròu yǎn
“如是，世尊，如来有肉眼。”

xū pú tí yú yì yún hé rú lái yǒu tiān yǎn fǒu
“须菩提，于意云何？如来有天眼不？”

rú shì shì zūn rú lái yǒu tiān yǎn
“如是，世尊，如来有天眼。”

xū pú tí yú yì yún hé rú lái yǒu huì yǎn fǒu
“须菩提，于意云何？如来有慧眼不？”

rú shì shì zūn rú lái yǒu huì yǎn
“如是，世尊，如来有慧眼。”

xū pú tí yú yì yún hé rú lái yǒu fǎ yǎn fǒu
“须菩提，于意云何？如来有法眼不？”

rú shì shì zūn rú lái yǒu fǎ yǎn
“如是，世尊，如来有法眼。”

xū pú tí yú yì yún hé rú lái yǒu fó yǎn fǒu
“须菩提，于意云何？如来有佛眼不？”

rú shì shì zūn rú lái yǒu fó yǎn
“如是，世尊，如来有佛眼。”

xū pú tí yú yì yún hé rú héng hé zhōng suǒ yǒu shā
“须菩提，于意云何？如恒河中所有沙，

fó shuō shì shā fǒu
佛说是沙不？”

rú shì shì zūn rú lái shuō shì shā
“如是，世尊，如来说是沙。”

xū pú tí yú yì yún hé rú yì héng hé zhōng suǒ yǒu shā
“须菩提，于意云何？如一恒河中所有沙，

yǒu rú shì shā děng héng hé shì zhū héng hé suǒ yǒu shā shù fó shì jiè
有如是沙等恒河，是诸恒河所有沙数佛世界，

rú shì nìng wéi duō fǒu
如是，宁为多不？”

shèn duō shì zūn
“甚多，世尊。”

fó gào xū pú tí ěr suǒ guó dù zhōng suǒ yǒu zhòng shēng
佛告须菩提：“尔所国土中，所有众生，

ruò gān zhǒng xīn rú lái xī zhī hé yǐ gù rú lái shuō zhū xīn
若干种心，如来悉知。何以故？如来说诸心，

jiē wéi fēi xīn shì míng wéi xīn suǒ yǐ zhě hé xū pú tí guò qù
皆为非心，是名为心。所以者何？须菩提，过去

xīn bù kě dé xiàn zài xīn bù kě dé wèi lái xīn bù kě dé
心不可得，现在心不可得，未来心不可得。”

fǎ jiè tōng huà fēn dì shí jiǔ
法界通化分第十九

xū pú tí yú yì yún hé ruò yǒu rén mǎn sān qiān dà qiān
“须菩提，于意云何？若有人满三千大千
shì jiè qī bǎo yǐ yòng bù shī shì rén yǐ shì yīn yuán dé fú duō
世界七宝，以用布施，是人以是因缘，得福多
fǒu
不？”

rú shì shì zūn cǐ rén yǐ shì yīn yuán dé fú shèn
“如是，世尊，此人以是因缘，得福甚
duō
多。”

xū pú tí ruò fú dé yǒu shí rú lái bù shuō dé fú dé duō
“须菩提，若福德有实，如来说得福德多。
yǐ fú dé wú gù rú lái shuō dé fú dé duō
以福德无故，如来说得福德多。”

lí sè lí xiàng fēn dì èr shí
离色离相分第二十

xū pú tí yú yì yún hé fó kě yǐ jù zú sè shēn xiàn
“须菩提，于意云何？佛可以具足色身见
fǒu
不？”

fú yě shì zūn rú lái bù yīng yǐ jù zú sè shēn xiàn hé
“不也，世尊！如来不应以具足色身见。何
yǐ gù rú lái shuō jù zú sè shēn jí fēi jù zú sè shēn shì míng
以故？如来说具足色身，即非具足色身，是名
jù zú sè shēn
具足色身。”

xū pú tí yú yì yún hé rú lái kě yǐ jù zú zhū xiàng
“须菩提，于意云何？如来可以具足诸相
xiàn fǒu
见不？”

fú yě shì zūn rú lái bù yīng yǐ jù zú zhū xiàng xiàn hé
“不也，世尊，如来不应以具足诸相见。何
yǐ gù rú lái shuō zhū xiàng jù zú jí fēi jù zú shì míng zhū xiàng
以故？如来说诸相具足，即非具足，是名诸相
jù zú
具足。”

fēi shuō suǒ shuō fēn dì èr shí yī
非说所说分第二十一

xū pú tí rǔ wù wèi rú lái zuò shì niàn wǒ dāng yǒu suǒ
“须菩提，汝勿谓如来作是念：‘我当有所
shuō fǎ mò zuò shì niàn hé yǐ gù ruò rén yán rú lái yǒu suǒ
说法。’莫作是念，何以故？若人言：‘如来有所
shuō fǎ jí wéi bàng fó bù néng jiě wǒ suǒ shuō gù xū pú tí
说法’，即为谤佛，不能解我所说故。须菩提，
shuō fǎ zhě wú fǎ kě shuō shì míng shuō fǎ
说法者无法可说，是名说法。”

ěr shí huì mìng xū pú tí bó fó yán shì zūn pō yǒu zhòng
尔时，慧命须菩提白佛言：“世尊，颇有众
shēng yú wèi lái shì wén shuō shì fǎ shēng xìn xīn fǒu
生，于未来世，闻说是法，生信心不？”

fó yán xū pú tí bǐ fēi zhòng shēng fēi bú zhòng shēng
佛言：“须菩提，彼非众生，非不众生。
hé yǐ gù xū pú tí zhòng shēng zhòng shēng zhě rú lái shuō fēi
何以故？须菩提，众生众生者，如来说非
zhòng shēng shì míng zhòng shēng
众生，是名众生。”

wú fǎ kě dé fēn dì èr shí èr
无法可得分第二十二

xū pú tí bó fó yán shì zūn fó dé ā nòu duō luó sān miǎo
须菩提白佛言：“世尊，佛得‘阿耨多罗三藐
sān pú tí wéi wú suǒ dé yé
三菩提’，为无所得耶？”

fó yán rú shì rú shì xū pú tí wǒ yú ā nòu duō
佛言：“如是！如是！须菩提，我于‘阿耨多

luó sānmiǎosān pú tí nǎi zhì wú yǒushǎo fǎ kě dé shì míng ā
罗三藐三菩提’，乃至无有少法可得，是名‘阿
nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
耨多罗三藐三菩提’。”

jìng xīn xíng shàn fēn dì èr shí sān 净心行善分第二十三

fù cì xū pú tí shì fǎ píngděng wú yǒugāo xià shì
“复次，须菩提，是法平等，无有高下，是
míng ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí yǐ wú wǒ wú rén wú
名‘阿耨多罗三藐三菩提’。以无我、无人、无
zhòngshēng wú shòuzhě xiū yī qiè shàn fǎ zé dé ā nòuduō
众生、无寿者，修一切善法，则得‘阿耨多
luó sānmiǎosān pú tí xū pú tí suǒyánshàn fǎ zhě rú lái shuō
罗三藐三菩提’。须菩提，所言善法者，如来说
jí fēi shàn fǎ shì míngshàn fǎ
即非善法，是名善法。”

fú zhì wú bǐ fēn dì èr shí sì 福智无比分第二十四

xū pú tí ruò sānqiān dà qiān shì jiè zhōng suǒyǒuzhū xū
“须菩提，若三千大千世界中，所有诸须
mí shānwáng rú shì děng qī bǎo jù yǒurén chí yòng bù shī ruò rén
弥山王，如是等七宝聚，有人持用布施；若人
yǐ cǐ bō rě bō luó mì jīng nǎi zhì sì jù jì děng shòu chí dú
以此《般若波罗蜜经》，乃至四句偈等，受持读
sòng wèi tā rénshuō yú qián fú dé bǎi fēn bù jí yī bǎi qiān
诵，为他人说，于前福德，百分不及一，百千
wàn yì fēn nǎi zhì suànshù pì yù suǒ bù néng jí
万亿分、乃至算数譬喻，所不能及。”

huà wú suǒ huà fēn dì èr shí wǔ 化无所化分第二十五

xū pú tí yú yì yún hé rǔ děng wù wèi rú lái zuò shì
“须菩提，于意云何？汝等勿谓如来作是

niàn wǒ dāng dù zhòngshēng xū pú tí mò zuò shì niàn hé
念：‘我当度众生。’须菩提，莫作是念。何
yǐ gù shí wú yǒuzhòngshēng rú lái dù zhě ruò yǒuzhòngshēng
以故？实无有众生，如来度者。若有众生，
rú lái dù zhě rú lái zé yǒu wǒ rén zhòngshēng shòuzhě
如来度者，如来则有我、人、众生、寿者。

xū pú tí rú lái shuō yǒu wǒ zhě zé fēi yǒu wǒ ér fán
“须菩提，如来说有我者，则非有我。而凡
fū zhī rén yǐ wéi yǒu wǒ xū pú tí fán fū zhě rú lái shuō zé
夫之人，以为有我。须菩提，凡夫者，如来说则
fēi fán fū shì míng fán fū
非凡夫，是名凡夫。”

fǎ shēn fēi xiàng fēn dì èr shí liù 法身非相分第二十六

xū pú tí yú yì yún hé kě yǐ sān shí èr xiàng guān
“须菩提，于意云何？可以‘三十二相’观
rú lái fǒu
如来不？”

xū pú tí yán rú shì rú shì yǐ sān shí èr xiàng
须菩提言：“如是，如是。以‘三十二相’
guān rú lái
观如来。”

fó yán xū pú tí ruò yǐ sān shí èr xiàng guān rú lái
佛言：“须菩提，若以‘三十二相’观如来
zhě zhuǎn lún shèng wáng zé shì rú lái
者，转轮圣王则是如来。”

xū pú tí bó fó yán shì zūn rú wǒ jiě fó suǒ shuō yì
须菩提白佛言：“世尊，如我解佛所说义，
bù yīng yǐ sān shí èr xiàng guān rú lái
不应以‘三十二相’观如来。”

ěr shí shì zūn ér shuō jì yán ruò yǐ sè jiàn wǒ yǐ yīn
尔时，世尊而说偈言：“若以色见我，以音
shēng qiú wǒ shì rén xíng xié dào bù néng xiàn rú lái
声求我，是人行邪道，不能见如来。”

wú duàn wú miè fēn dì èr shí qī
无断无灭分第二十七

xū pú tí rǔ ruò zuò shì niàn rú lái bù yǐ jù zú xiàng
“须菩提，汝若作是念：‘如来不以具足相
gù dé ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xū pú tí mò zuò
故，得‘阿耨多罗三藐三菩提’。’须菩提，莫作
shì niàn rú lái bù yǐ jù zú xiàng gù dé ā nòuduō luó sānmiǎo
是念：‘如来不以具足相故，得‘阿耨多罗三藐
sān pú tí xū pú tí rǔ ruò zuò shì niàn fā ā nòuduō luó
三菩提’。’须菩提，汝若作是念，发‘阿耨多罗
sānmiǎosān pú tí xīn zhě shuō zhū fǎ duàn miè mò zuò shì niàn
三藐三菩提’心者，说诸法断灭。莫作是念，
hé yǐ gù fā ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn zhě yú fǎ
何以故？发‘阿耨多罗三藐三菩提’心者，于法
bù shuō duàn miè xiàng
不说断灭相。”

bú shòu bù tān fēn dì èr shí bā
不受不贪分第二十八

xū pú tí ruò pú sà yǐ mǎnhéng hé shāděng shì jiè qī bǎo
“须菩提，若菩萨以满恒河沙等世界七宝，
chí yòng bù shī ruò fù yǒurén zhī yī qiè fǎ wú wǒ dé chéng yú
持用布施。若复有人，知一切法无我，得成于
rěn cǐ pú sà shèng qián pú sà suǒ dé gōng dé hé yǐ gù xū pú
忍。此菩萨胜前菩萨所得功德。何以故？须菩
tí yǐ zhū pú sà bú shòu fú dé gù
提，以诸菩萨不受福德故。”

xū pú tí bó fó yán shì zūn yún hé pú sà bú shòu fú
须菩提白佛言：“世尊，云何菩萨不受福
dé
德？”

xū pú tí pú sà suǒ zuò fú dé bù yīng tān zhuó shì gù
“须菩提，菩萨所作福德，不应贪著。是故
shuō bú shòu fú dé
说不受福德。”

wēi yí jì jìng fēn dì èr shí jiǔ

威仪寂静分第二十九

xū pú tí ruò yǒu rén yán rú lái ruò lái ruò qù
“须菩提，若有人言：‘如来，若来、若去、
ruò zuò ruò wò shì rén bù jiě wǒ suǒ shuō yì hé yǐ gù rú
若坐、若卧’。是人不能解我所说义，何以故？如
lái zhě wú suǒ cóng lái yì wú suǒ qù gù míng rú lái
来者，无所从来，亦无所去，故名如来。”

yì hé lǐ xiàng fēn dì sān shí

一合理相分第三十

xū pú tí ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén yǐ sān qiān dà
“须菩提，若善男子、善女人，以三千大
qiān shì jiè suì wéi wēi chén yú yì yún hé shì wēi chén zhòng nìng wéi
千世界碎为微尘，于意云何？是微尘众，宁为
duō fǒu
多不？”

xū pú tí yán shènduō shì zūn hé yǐ gù ruò shì wēi
须菩提言：“甚多，世尊。何以故？若是微
chén zhòng shí yǒu zhě fó zé bù shuō shì wēi chén zhòng suǒ yǐ zhě hé
尘众实有者，佛则不说是微尘众。所以者何？
fó shuō wēi chén zhòng zé fēi wēi chén zhòng shì míng wēi chén zhòng
佛说微尘众，则非微尘众，是名微尘众。

shì zūn rú lái suǒ shuō sān qiān dà qiān shì jiè zé fēi shì jiè
“世尊，如来所说三千大千世界，则非世界，
shì míng shì jiè hé yǐ gù ruò shì jiè shí yǒu zhě zé shì yì hé
是名世界。何以故？若世界实有者，则是一合
xiàng rú lái shuō yì hé xiàng zé fēi yì hé xiàng shì míng yì hé
相。如来说一合相，则非一合相，是名一合
xiàng
相。”

xū pú tí yì hé xiàng zhě zé shì bù kě shuō dàn fán
“须菩提，一合相者，则是不可说。但凡
fū zhī rén tān zhuó qí shì
夫之人，贪著其事。”

zhī jiàn bù shēng fēn dì sān shí yī
知见不生分第三十一

xū pú tí ruò rén yán fó shuō wǒ jiàn rén jiàn
“须菩提，若人言：‘佛说：我见、人见、
zhòngshēngjiàn shòuzhějiàn xū pú tí yú yì yún hé shì rén
众生见、寿者见。’须菩提，于意云何？是人
jiě wǒ suǒshuō yì fǒu
解我所说义不？”

fú yě shì zūn shì rén bù jiě rú lái suǒshuō yì hé yǐ
“不也，世尊。是人不能解如来所说义。何以
gù shì zūnshuō wǒ jiàn rén jiàn zhòngshēngjiàn shòuzhějiàn
故？世尊说‘我见、人见、众生见、寿者见’，
jí fēi wǒ jiàn rén jiàn zhòngshēngjiàn shòuzhějiàn shì míng
即非‘我见、人见、众生见、寿者见’，是名
wǒ jiàn rén jiàn zhòngshēngjiàn shòuzhějiàn
‘我见、人见、众生见、寿者见’。”

xū pú tí fā ā nòuduōluó sānmiǎosān pú tí xīn zhě
“须菩提，发‘阿耨多罗三藐三菩提’心者，
yú yí qiè fǎ yīng rú shì zhī rú shì jiàn rú shì xìn xiè bù shēng
于一切法，应如是知，如是见，如是信解，不生
fǎ xiàng xū pú tí suǒyán fǎ xiàngzhě rú lái shuō jí fēi fǎ xiàng
法相。须菩提，所言法相者，如来说即非法相，
shì míng fǎ xiàng
是名法相。”

yìng huà fēi zhēn fēn dì sān shí èr
应化非真分第三十二

xū pú tí ruò yǒu rén yǐ mǎn wú liàng ā sēng qí shì jiè
“须菩提，若有人以满无量阿僧祇世界
qī bǎo chí yòng bù shī ruò yǒu shàn nán zǐ shàn nǚ rén fā
七宝，持用布施。若有善男子、善女人，发
pú tí xīn zhě chí yú cǐ jīng nǎi zhì sì jù jì děng shòu chí dú sòng
菩提心者，持于此经，乃至四句偈等，受持读诵，
wèi rén yǎnshuō qí fú shèng bǐ yún hé wèi rén yǎnshuō bù qǔ yú
为人演说，其福胜彼。云何为人演说？不取于

xiàng rú rú bú dòng hé yǐ gù
相，如如不动。何以故？

yí qiè yǒu wéi fǎ rú mèng huàn pào yǐng
一切有为法，如梦幻泡影，

rú lù yì rú diàn yīng zuò rú shì guān
如露亦如电，应作如是观。

fó shuō shì jīng yǐ zhǎng lǎo xū pú tí jí zhū bǐ qiū bǐ
佛说是经已，长老须菩提，及诸比丘、比

qiū ní yōu pó sè yōu pó yí yí qiè shì jiān tiān rén ā xiū
丘尼、优婆塞、优婆夷，一切世间天、人、阿修

luó wén fó suǒ shuō jiē dà huān xǐ xìn shòu fèng xíng
罗，闻佛所说，皆大欢喜，信受奉行。

jīn gāng bō rě bō luó mì jīng
金 刚 般 若 波 罗 蜜 经

● **结诵仪**

bō rě wú jìn zàngzhēnyán
般 若 无 尽 藏 真 言

ná mó bó qié fá dì bō lì rě bō luó mì duō yì dá zhí
南 谟 薄 伽 伐 帝 . 钵 唎 若 . 波 罗 蜜 多 曳 . 怛 侄
tuō ōng hé lì dì lì shì lì shù lǚ zhī sān mì lì zhī fó
他 . 唵 . 訖 唎 地 唎 室 唎 . 戍 噜 知 . 三 密 栗 知 . 佛
shè yì suō hē
社 曳 . 莎 诃 . (三遍)

jīn gāng xīn zhēnyán
金 刚 心 真 言

ōng wū lún ní suō pó hē
唵 . 乌 伦 尼 . 娑 婆 诃 . (三遍)

bǔ quēzhēnyán
补 阙 真 言

nā mó hē là dá nà duō là yè yē qié là qié là jù zhù jù
南 无 喝 啰 怛 那 . 哆 罗 夜 耶 . 佉 啰 佉 啰 . 俱 住 俱
zhù mó là mó là hǔ là hōng hè hè sū dá ná hōng pō
住 . 摩 啰 摩 啰 . 虎 啰 . 吽 . 贺 贺 . 苏 怛 拿 . 吽 . 泼
mò ná suō pó hē
抹 拿 . 娑 婆 诃 . (三遍)

bǔ quēyuánmǎnzhēnyán
补 阙 圆 满 真 言

ōng hū lú hū lú shè yì mù qiè suō hē
唵 . 呼 嚧 呼 嚧 . 社 曳 穆 契 . 莎 诃 . (三遍)

pǔ huíxiàngzhēnyán
普回向真言

ōng suō mó là suō mó là mǐ mónǎng sà pō hē mó hē zhuó
唵·娑麼囉·娑麼囉·弭麼曩·萨嘑诃·摩诃斫

jiā luó wáhōng
迦囉嚩吽·(三遍)

jīng zàn
经赞

duàn yí shēng xìn jué xiàngchāozōng dùnwàng rén fǎ jiě zhēnkōng bō
断疑生信·绝相超宗·顿忘人法解真空·般

rě wèichóngchóng sì jù róngtōng fú dé tàn wú qióng
若味重重·四句融通·福德叹无穷·

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛 (三称)

ná mó qí yuán huì shàng fó pú sà
南无祇园会上佛菩萨 (三称)

huíxiàng jì
回向偈

sòngjīng gōng dé shū shèng xíng wú biān shèng fú jiē huí xiàng
诵经功德殊胜行 无边胜福皆回向

pǔ yuàn chén nì zhū yǒu qíng sù wǎng wú liàng guāng fó chà
普愿沉溺诸有情 速往无量光佛刹

shí fāng sān shì yí qiè fó yí qiè pú sà mó hē sà
十方三世一切佛 一切菩萨摩诃萨

mó hē bō rě bō luó mì
摩诃般若波罗蜜

huíxiàng jì
回向偈

yuàn yǐ cǐ gōng dé zhuāngyán fó jìng tǔ
愿以此功德 庄严佛净土
shàngbào sì chóng ēn xià jì sān tú kǔ
上报四重恩 下济三途苦
ruò yǒu jiàn wén zhě xī fā pú tí xīn
若有见闻者 悉发菩提心
jìn cǐ yī bào shēn tóngshēng jí lè guó
尽此一报身 同生极乐国

huí xiàng
回 向

yī shǒuxiān zài shí fāng fó pú sà miànqián chàn huǐ wǒ
(一) 首先，在十方佛菩萨面前，忏悔我
mén wú shǐ jié yǐ lái miàn duì yǒu qíng fēi qíng jìng suǒ zào jí de yī qiè
们无始劫以来面对有情非情境所造集的一切
è yè yǐ jí wǒ mén zài tīng wén yǔ yán tāo zhōng shēn kǒu yì
恶业，以及我们在听闻与研讨中，身、口、意
zhōng suǒ yǒu bù rú lǐ bù rú fǎ de dì fāng
中所有不如理不如法的地方。

wǎng xī suǒ zào zhū è yè jiē yóu wú shǐ tān chēn chí cóng shēn
往昔所造诸恶业，皆由无始贪嗔痴，从身
yǔ yì zhī suǒ shēng yī qiè wǒ jīn jiē chàn huǐ
语意之所生，一切我今皆忏悔。

èr yuàn yǐ cǐ gōng dé huí xiàng gěi suǒ yǒu chuán bō zhèng
(二) 愿以此功德，回向给所有传播正
fǎ de jiào tuán yuàn tā mén liù hé wú zhèng xiū xíng zhèng guǒ hóng
法的教团，愿他们六和无诤，修行正果，弘
fǎ zhōng suǒ yǒu wéi yuán jìn jiē xiāo chú huí xiàng gěi shí fāng yī qiè
法中所有违缘，尽皆消除；回向给十方一切
shàn zhī shí yuàn tā mén cháng zhù shì jiān lì yì zhòng shēng huí xiàng
善知识，愿他们常驻世间利益众生；回向
gěi yī qiè huǐ fǎ bàng fǎ zhàng ài fó fǎ de yī qiè mó lèi zhòng shēng
给一切毁法谤法，障碍佛法的一切魔类众生，
yuàn tā mén dōu xiāo chú yè zhàng yì lè qīng jìng guī xìn fó fǎ jiū
愿他们都消除业障，意乐清净，归信佛法，究
jìng chéng fó huí xiàng gěi shí fāng sān shì yī qiè fù mǔ shī zhǎng hé
竟成佛；回向给十方三世一切父母、师长和
wú shǐ jié yǐ lái de lì dài zōng qīn liù qīn juàn shǔ yuàn qīn zhài zhǔ
无始劫以来的历代宗亲、六亲眷属、怨亲债主，
guò qù gù shā cuò shā wù shā de yī qiè shēng líng jí shí fāng fǎ jiè
过去故杀、错杀、误杀的一切生灵及十方法界
yī qiè zhòng shēng chú zhàng jiě kǔ dé dà lì lè wǎng shēng xī
一切众生，除障解苦，得大利乐，往生西
fāng jí lè shì jiè tóng yuán zhōng zhì
方极乐世界，同圆种智。

sān yuàn wǒ cóng bù gōng jìng shàn zhī shí qǐ nǎi zhì zhí zhuó
(三) 愿我从不恭敬善知识起，乃至执着

liǎngzhǒng wǒ xiàng yī qiè diāndǎo xīn qí jiā chí sù jí xī miè yuàn
两种我相，一切颠倒心，祈加持速疾息灭。愿

wǒ cóng gōng jìng shàn zhī shí qǐ nǎi zhì tōng dá liǎngzhǒng wú wǒ zhēn shí
我从恭敬善知识起，乃至通达两种无我真实，

yī qiè bù diāndǎo xīn qí jiā chí sù jí shēng qǐ yī qiè nèi wài mì
一切不颠倒心，祈加持速疾生起；一切内外秘

mì wéiyuánzhàng ài qí jiā chí sù jí xī miè
密、违缘障碍，祈加持速疾息灭。

sì shì rì yǐ guò mìng yì suí jiǎn rú shǎoshuǐ yú sī
(四) 是日已过，命亦随减，如少水鱼，斯

yǒu hé lè dāng qín jīng jìn rú jiù tóu rán dàn niàn wú cháng shèn
有何乐？当勤精进，如救头燃，但念无常，慎

wù fàng yì
勿放逸。

zì guī yī fó dāng yuàn zhòngshēng tǐ jiě dà dào fā wú
自皈依佛。当愿众生，体解大道，发无

shàng xīn zì guī yī fǎ dāng yuàn zhòngshēng shēn rù jīng zàng
上心；自皈依法。当愿众生，深入经藏，

zhì huì rú hǎi zì guī yī sēng dāng yuàn zhòngshēng tǒng lǐ dà zhòng
智慧如海；自皈依僧。当愿众生，统理大众，

yī qiè wú ài hé nán shèng zhòng
一切无碍，和南圣众。

此咒置经书中可灭误跨之罪

南无护法韦驮尊天菩萨

